

Universitair Medisch Centrum Groningen

Longziekten

Longtransplantatie

Patiëntenlogboek

Zelfcontroles na transplantatie

In dit patiëntenlogboek kunt u uw controles van longfunctie, temperatuur en gewicht noteren. Daarnaast biedt het ook de mogelijkheid om uw medicatie inclusief de innametijden op te schrijven.

Deze informatie over medicatie en controles is voor uzelf handig om bij de hand te hebben maar is ook belangrijk voor de arts of nurse practitioner. Het is daarom raadzaam om dit patiëntenlogboek mee te nemen als u op de polikliniek komt.

De controles die u uitvoert hebben als doel:

- vroegtijdig een infectie of afstoting te signaleren
- uw lichamelijke conditie in de gaten te houden
- werking en eventuele bijwerkingen van medicijnen te signaleren

Hoe vaak u de controles dient uit te voeren kunt u zien in het volgende schema:

	0-3 maanden	3-6 maanden	Na 6 maanden
longfunctie	1x per dag	1x per week	1à2x per jaar en bij klachten
temperatuur	1x per dag	bij klachten	bij klachten
gewicht	1x per dag	bij klachten	bij klachten

Wat te doen bij klachten

Bij bepaalde klachten is het niet verstandig te wachten tot een geplande afspraak of te wachten tot na het weekend. Wij adviseren u dezelfde dag nog contact op te nemen met de nurse practitioner of dienstdoende longarts als u:

- koorts heeft (een rectaal gemeten temperatuur hoger dan 38° C);
- een longfunctie (FEV 1) blaast die meer dan 10% onder uw gebruikelijke waarde is;
- de medicijnen tegen afstoting uitbraakt;
- pijn in of op de borst heeft;
- een andere klacht heeft die u niet vertrouwt.

Verder zijn er minder spoedeisende vragen waarbij u gebruik kunt maken van het telefonisch spreekuur:

- bij aanhoudende misselijkheid;
- bij aanhoudende diarree;
- toename van uw lichaamsgewicht (meer dan 2 kg in 2 dagen);
- u door een huisarts of specialist andere medicijnen krijgt voorgeschreven;
- u opgenomen wordt in een ziekenhuis.

Standaardmedicatie na longtransplantatie

Standaard medicijnen tegen afstoting:

Medicijn	Sterkte	Inname	Meest voorkomende bijwerkingen
Prograft ® (=tacrolimus)	Capsule 0,5 mg, 1 mg of 5 mg (dosis is afhankelijk van de bloedspiegel)	2 x daags innemen, om 10 en 22 uur; de hoogste dosis om 10 uur. Niet gelijktijdig innemen met medicijnen voor suikerziekte en/of ontstolling. Capsule heel innemen.	-verhoogd infectierisico -nierfunctiestoornissen -trillende handen -hoofdpijn -verhoogde bloeddruk -suikerziekte -stemmingswisselingen -maagdarmklachten
CellCept ® (=mycofenolaat mofetil)	Capsule 250 mg en tablet 500 mg	2 x daags, inname altijd met of altijd zonder voedsel. Tablet/capsule heel innemen.	-verhoogd infectierisico -maagdarmstoornissen -afname van witte bloedcellen -bloedarmoede -griepachtige verschijnselen -verhoogd risico op (huid)kanker -hoofdpijn -verhoogd cholesterol
Prednisolon	Tablet 5 mg, 20 mg en 30 mg Capsule van 10-75 mg Drank 1 mg en 5mg/ml	1 x daags innemen bij het ontbijt of bij de middagmaaltijd	-botontkalking -gewichtstoename -vocht vasthouden -spierzwakte -suikerziekte -huidreacties -menstruatiestoornissen -psychische stoornissen

Andere medicijnen tegen afstoting

Medicijn	Sterkte	Inname	Meest voorkomende bijwerkingen
Neoral ® (=ciclosporine)	Capsule 25 mg en 100 mg (dosis is afhankelijk van de bloedspiegel)	2 x daags innemen, om 10 en 22 uur; de hoogste dosis om 10 uur innemen. Capsule heel innemen.	-verhoogd infectierisico -nierfunctiestoornissen -trillende handen -hoofdpijn -verhoogde bloeddruk -verhoogd cholesterol -vocht vasthouden -toename van haargroei -zwellen van het tandvlees
Myfortic ® (=mycofenolzuur)	Omhulde tablet 180 mg en 360 mg	2 x daags, innemen om 10 en 22 uur; de hoogste dosis om 10 uur innemen. altijd met of altijd zonder voedsel. Tablet heel innemen.	-verhoogd infectierisico -maagdarfstoornissen -afname van witte bloedcellen -bloedarmoede -griepachtige verschijnselen -verhoogd risico op (huid)kanker -hoofdpijn
Imuran ® (=azathioprine)	Tablet 25 mg en 50 mg	1x daags innemen Na of tijdens het ontbijt met water. Tablet heel innemen.	-verhoogd infectierisico -overgevoeligheidsreacties -afname van witte bloedcellen -bloedarmoede -verhoogd risico op huidkanker
Certican ® (=everolimus)	Tablet 0,25 mg en 0,75 mg	2 x daags innemen om 10 en 22 uur Tablet heel innemen	-verhoogd infectierisico -maagdarfstoornissen -afname van witte bloedcellen -afname van de bloedplaatjes -bloedarmoede -hoge bloeddruk -hoog cholesterol -verhoogd risico op (huid)kanker -verhoogd risico op trombose
Rapamune ® (=sirolimus)	Omhulde tablet 1 mg en 2 mg.	1 x daags innemen om 10 uur. Tablet heel innemen	-verhoogd infectierisico -maagdarfstoornissen -afname van witte bloedcellen -afname van de bloedplaatjes -bloedarmoede -hoge bloeddruk -hoog cholesterol -verhoogd risico op (huid)kanker -hoofdpijn

Medicijnen tegen infectie:

Medicijn	Sterkte	Inname	Meest voorkomende bijwerkingen
Bactrimel ® (=co-trimoxazol)	Tablet 480 mg Tablet forte 960 mg	Om de dag innemen tijdens of direct na de maaltijd	-maagdarfstoornissen -huiduitslag/ jeuk -duizeligheid -hoofdpijn -overgevoelighedsreacties van de huid -leverfunctiestoornissen -nierfunctiestoornissen
Zovirax ® (=aciclovir)	Tablet 200 mg, 400 mg, 800 mg	4x daags	-maagdarfstoornissen -hoofdpijn -huiduitslag
Zelitrex ® (=valaciclovir)	Tablet 250 mg en 500 mg	4x daags	-maagdarfstoornissen -hoofdpijn
Valcyte ® (=valganciclovir)	Tablet, omhuld 450 mg	1x daags	-maagdarfstoornissen -verminderde eetlust -hoofdpijn -duizeligheid

Medicijnen tegen botontkalking en mineralentekort:

Medicijn	Sterkte	Inname	Meest voorkomende bijwerkingen
Fosamax ® (=alendroninezuur)	Tablet 70 mg	1x per week innemen; 30 minuten voor het ontbijt of 2 uur na de maaltijd. <i>Niet</i> met melk innemen. Tablet in het geheel doorslikken en de eerste 30 minuten niet gaan liggen	-geirriteerde slokdarm -maagdarfstoornissen -spierpijn -hoofdpijn
Calci-Chew ® (=calciumcarbonaat)	Kauwtablet 500 mg en 1000 mg	Bij voorkeur innemen met de laatste avondmaaltijd Goed fijnkauwen voor doorslikken	-maagdarfstoornissen
Magnesiumhydroxide	Kauwtablet 724 mg	Kan varieëren. Goed fijnkauwen	- maagdarfstoornissen

Middelen die de werking van Prograft®, Neoral®, Certican® of Rapamune® beïnvloeden

Norit®

Norit is een geactiveerd koolstofpoeder dat gebruikt wordt bij diarree. Norit absorbeert alle organische stoffen, dus ook medicijnen, zodat ze niet meer worden opgenomen in de darmen. Bij gecombineerd gebruik met Norit zal er een gestoorde opname plaatsvinden van medicijnen en dus ook van medicijnen tegen afstoting.

Risico: acute afstoting

Advies: bij diarree geen Norit gebruiken. Loperamide (imodium®, diacure®) mag in overleg eventueel wel gebruikt worden, dit werkt op een andere manier. Echter altijd oppassen met diarreeremmers in verband met het risico op verstopping en/of het 'opsluiten' van een eventuele infectieuze verwekker in maagdarmsstelsel.

Sint Janskruid / Kira

Dit is een homeopathisch middel dat wel eens wordt gebruikt tegen depressieve klachten. Het kruid kan ook zijn toegevoegd aan andere homeopathische middelen. Sint Janskruid kan de medicijnspiegel van afstotingsmedicijnen met 30-65% verlagen!

Risico: acute afstoting

Advies: geen Sint Janskruid gebruiken of een middel waaraan deze stof is toegevoegd. Bij gebruik niet acuut stoppen met het middel maar overleggen met uw longtransplantatie-arts of nurse practitioner.

Grapefruit (sap)

Bepaalde stoffen in grapefruit remmen de werking van een enzym in de darmen, dat normaal gesproken geneesmiddelen omzet. Daardoor kan Prograft of Neoral in een verhoogde concentratie in het bloed voorkomen. Andere citrusvruchten bevatten deze stoffen niet.

Risico: verhoogde kans op nierbeschadiging door een te hoge medicijnspiegel.

Advies: geen grapefruit of drank waar grapefruit in verwerkt is nuttigen.

Andere medicijnen

Ook andere medicijnen kunnen de bloedspiegel van afstotingsmedicijnen beïnvloeden. Voorbeelden van dergelijke medicijnen zijn: ontstollingsmiddelen, antibiotica (bijvoorbeeld: erytromycine en claritromycine), anti-schimmelmedicijnen (bijvoorbeeld: voriconazol, itraconazol, fluconazol, terbinafine), medicijnen in verband met suikerziekte, anticonceptie medicijnen, medicijnen tegen jicht, bepaalde hartmedicijnen (bijvoorbeeld: verapamil, diltiazem, nifedipine) en sommige pijnstillende medicijnen.

Risico: acute afstoting bij een te lage medicijnspiegel en infectie en nierbeschadiging bij een te hoge medicijnspiegel.

Advies: nooit beginnen of stoppen met medicijnen zonder overleg te hebben gehad met de longtransplantatie-arts of nurse practitioner.

Medicijnen die de bijwerkingen van Prograft® of Neoral® versterken

Prostaglandinesynthetaseremmers, ook wel bekend als NSAID's (Non-Steroidal Anti-Inflammatory Drugs) zijn medicijnen met een pijnstillende werking. Deze medicijnen versterken de bijwerkingen van o.a. Prograft® en Neoral®. Vooral de nierfunctie kan bij het gebruik van een NSAID sterk afnemen.

Voorbeelden van NSAID's zijn: ibuprofen, naproxen en diclofenac.

Risico: verhoogde kans op nierbeschadiging

Advies: géén NSAID's gebruiken. Informeert u altijd bij uw arts of apotheek of het voorgeschreven medicijn tot deze medicijngroep behoort.

Dag (datum nog invullen)	Temperatuur	Longfunctie FEV 1	Gewicht	Bloeddruk (op indicatie)
Maandag :				
Dinsdag :				
Woensdag :				
Donderdag :				
Vrijdag :				
Zaterdag :				
Zondag :				

	Soort medicijn	Dosering per dag	7 uur	10 uur	12 uur	14 uur	17 uur	22 uur	Bijzonder- heden
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									

Belangrijke telefoonnummers:

Algemeen nummer UMCG

(050) 3616161

Longziekten

Secretariaat longtransplantatie

(050) 3614932

Verpleegafdeling D3VA (Fonteinstraat 15)

(050) 3612388

Polikliniek Longziekten

(050) 3612924

Nurse practitioner longtransplantatie

- telefonisch spreekuur
maandag en donderdag van 9.00 - 10.00 uur

(050) 3613499

Spoedeisende vragen

- maandag t/m vrijdag van 9.00 – 17.00 uur

(050) 3616161

en vragen naar
zoemer 55793

- 's avonds, 's nachts of in het weekend

(050) 3616161

en vragen naar
de dienstdoende
longarts

UMCG-informatie

(050) 3616161

U kunt hier terecht met vragen over de gang van zaken in het UMCG. Bijvoorbeeld over de bereikbaarheid van het UMCG, het parkeren, op welke (verpleeg)afdeling een patient ligt, wat de bezoektijden zijn.

Patienteninformatie

(050) 3613300

U kunt hier onder andere terecht met vragen over de gang van zaken in het UMCG, vragen over onder andere gezondheidsinstellingen, verwijspcedures en patientenverenigingen. Ook kunt u hier terecht voor opmerkingen en klachten. Bereikbaar maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur.

www.umcg.nl

Het (web)adres voor informatie over het Universitair Medisch Centrum Groningen